

**TOELICHTING KLACHTENREGELING
WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT -
VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM
APRIL 2022**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
Algemeen	3
Algemene wet bestuursrecht.....	3
Preambule	4
1. Begripsbepalingen	4
2. Algemeen	5
3. Geheimhouding.....	8
Vertrouwenspersonen	10
4. Benoeming	10
4.1 Taak	10
4.2 Verantwoording	12
Commissie Wetenschappelijke Integriteit	12
5.5 Ontvankelijkheid van de klacht	13
5.6 Behandeling van de klacht	15
5.7 Beëindiging van de behandeling vóór afronding van het onderzoek.....	17
5.9 Adviesrapport.....	18
6. Vervolgprocedure.....	19
8. Betrokkenheid faculteit der geneeskunde	21
9. Verwerking van persoonsgegevens en privacy van betrokkenen	22
10. Slotbepalingen.....	22

INLEIDING

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit VU-VUmc (hierna: de CWI) werkt sinds januari 2016 met de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit VU-VUmc 2016¹ (hierna: oude klachtenregeling), die ontstaan is uit de evaluatie van de klachtenregeling uit 2014. In de afgelopen jaren deed de CWI aan de hand van de te behandelen kwesties ervaringen op die ertoe geleid hebben dat zij deze klachtenregeling op een aantal punten wenst te herzien.

Ook ontwikkelde het veld van wetenschappelijke integriteit (hierna: WI) zich steeds verder, resulterend in onder meer een nieuwe Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit (hierna: de gedragscode) die op 1 oktober 2018 in werking is getreden.² Dit heeft op 26 mei 2019 geleid tot het definitieve concept van het Landelijk Model Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit (hierna: het model), opgesteld door een groep juristen vanuit verschillende universiteiten.³ Het model is voor elke instelling bedoeld als voorbeeld voor een nieuw op te stellen klachtenregeling die in lijn is met de gedragscode, zodat bij instellingen een zo gelijk mogelijke behandeling van veronderstelde schendingen van de wetenschappelijke integriteit wordt bewerkstelligd.

In aanloop naar het voltooien van de eerste fase van de juridische fusie van Amsterdam Universitair Medische Centra (hierna: Amsterdam UMC) is de terminologie herzien daar waar voorheen werd gesproken over VUmc. VUmc bestaat na voltooiing van de 1^e fase van de juridische fusie immers als onderdeel van Amsterdam UMC. Dit resulteert erin dat de herziene klachtenregeling nu spreekt over Amsterdam UMC en/of de Faculteit der Geneeskunde. Ter duiding van arbeidsrechtelijke affiliaties en verwijzend naar het verleden wordt 'VUmc' nog als term gehanteerd.

Voorgaande heeft tot een herziening van de oude klachtenregeling geleid, resulterend in de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Vrije Universiteit Amsterdam 2022 (hierna: de Klachtenregeling). Hieronder volgt een nadere toelichting op de in de Klachtenregeling verwerkte wijzigingen.

ALGEMEEN

De volgorde van de bepalingen in de Klachtenregeling is zoveel mogelijk uit het model overgenomen en loopt van algemeen naar specifiek. Op een aantal punten wijkt de Klachtenregeling af van het model, omdat dit scherper in lijn is met de situatie op de Vrije Universiteit Amsterdam (hierna: VU) en het Amsterdam UMC, locatie VUmc (hierna: VUmc). Ook is de doornummering van de bepalingen aangepast omwille van de leesbaarheid.

ALGEMENE WET BESTUURSRECHT

In het model wordt in de toelichting verwezen naar de Algemene wet bestuursrecht (Awb).⁴ In de Klachtenregeling wordt op geen enkele manier naar de Awb verwezen.

¹https://www.vu.nl/nl/Images/Klachtenregeling_WI_VU-VUmc_-_januari_2016_tcm289-729324.pdf.

²<https://www.vsnu.nl/files/documenten/Nederlandse%20gedragscode%20wetenschappelijke%20integriteit%202018.pdf>.

³http://vsnu.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/Landelijk_Model_Klachtenregeling_Wetenschappelijke_Integriteit_Universiteit_X.pdf.

⁴ Pagina 1: Deze regeling is opgesteld met inachtneming van de bepalingen van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht, omdat deze wet van toepassing kan zijn op klachten bij openbare instellingen en overigens omdat de wet een goede leidraad biedt voor een zorgvuldige klachtbehandeling.

De Awb is van toepassing op bestuursorganen. Onderwijsbestuursorganen die hieronder vallen zijn de organen van openbare instellingen, zoals universiteiten en hogescholen. Een bijzondere instelling zoals de VU gaat echter uit van een civielrechtelijke rechtspersoon en valt daarom niet zonder meer onder de normering van de Awb.

Op grond van de onderwijswetgeving zijn sommige organen van de VU bij de uitvoering van die wetgeving bestuursorganen in de zin van de Awb. Bij de behandeling van klachten over wetenschappelijke integriteit gaat het niet om het uitvoeren van onderwijswetgeving. Op de behandeling van deze klachten is de Awb wat betreft de VU daarom niet van toepassing.

PREAMBULE

De inleidende tekst uit de preambule is grotendeels overgenomen uit die van het model. Aan de tweede paragraaf is een zinsnede⁵ toegevoegd om ook het belang aan te stippen van een open aanspreekcultuur, in lijn met zorgplicht 10 lid b gedragscode.⁶

De laatste paragraaf luidt als volgt: “Deze regeling wordt zo veel mogelijk naar analogie toegepast als een onderzoek naar mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit wordt ingesteld op verzoek van het CvB of RvB zonder dat er een klacht is ingediend.” Onder 2.3 en 8.2 wordt dit nader toegelicht.

1. BEGRIPSBEPALINGEN

1.2 schending van de wetenschappelijke integriteit: handelen of nalaten dat een schending van de wetenschappelijke integriteit oplevert in de zin van artikel 5.2 onder A 1, 2, of 3 van de gedragscode.

In de gedragscode wordt beschreven wat een schending van de wetenschappelijke integriteit constitueert. Hierdoor is het niet langer nodig om aan de Klachtenregeling een bijlage toe te voegen met daarin een beschrijving van wat een dergelijke schending inhoudt, zoals bij de oude klachtenregeling het geval was.

1.3 klacht: een schriftelijke melding over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit begaan door een medewerker of een student.

1.5 beklagde: de medewerker of student over wiens gedraging een klacht is ingediend, of naar wiens handelen op verzoek van het CvB door de commissie een onderzoek wordt verricht.

Een verandering is dat bovenstaande twee bepalingen nu ook spreken van een student. Dit komt doordat de gedragscode ook van toepassing kan zijn op een klachtenprocedure die een openbaar gemaakte masterscriptie betreft.⁷

⁵ “Iedereen moet zich er steeds voor inzetten dat de normen zorgvuldig worden nageleefd en elkaar ook hierop aanspreken.”

⁶ “Zorg voor een open, veilige en inclusieve onderzoekscultuur waarin onderzoekers: [...] elkaar op het naleven van die normen aanspreken.”

⁷ Op grond van Hoofdstuk 1.3 sub 11 gedragscode.

1.6 medewerker: degene die valt onder de academische verantwoordelijkheid van de VU. Hieronder vallen ook personen die niet, of slechts in deeltijd, aan VU zijn verbonden of geaffilieerd voor zover zij in het onderzoek van VU of Amsterdam UMC participeren dan wel hun onderzoek onder naam of academische verantwoordelijkheid van VU of Amsterdam UMC naar buiten brengen. Uitzonderd zijn personen die slechts in een ondersteunende rol bij het onderzoek zijn betrokken.

Deze beschrijving is aangepast in vergelijking met die van het model,⁸ omdat een dienstverband geen doorslaggevende reden is om onder de *academische verantwoordelijkheid* van een instelling te vallen. Casuïstiek van zowel de CWI als het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (hierna: LOWI) bevestigt dat ook personen zonder dienstverband als medewerker gekenmerkt kunnen worden. Doorslaggevend is of er sprake is van academische verantwoordelijkheid van een instelling.⁹ Om dit vast te kunnen stellen moeten de omstandigheden per geval worden onderzocht, denk onder andere aan opdrachtgeverschap en het verloop van geldstromen.

Zoals gezegd is de terminologie ten aanzien van Amsterdam UMC/VUmc herzien. Resultaat is dat bepaling 1.6 spreekt over Amsterdam UMC, en ‘affiliaties.’ Bepalingen 2.4 en 2.5 (hieronder) regelen het onderscheid tussen academische verantwoordelijkheid VU en UvA.

2. ALGEMEEN

2.1 Iedereen heeft het recht de vertrouwenspersoon te raadplegen bij een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

Dit is een nieuwe bepaling, overgenomen uit het model,¹⁰ die ertoe dient om de positie van de vertrouwenspersoon te verduidelijken.

2.2 Iedereen heeft het recht om een klacht in te dienen bij het CvB, dat de klacht binnen 7 werkdagen doorstuurt naar de commissie. Indien de klacht binnenkomt in een vakantieperiode dan kan de doorgeleiding door het CvB aan de commissie meer tijd in beslag nemen, maximaal tot 7 werkdagen nadat de vakantieperiode is afgelopen.

Dit is een nieuwe bepaling die het klachtrecht en de te volgen procedure verduidelijkt bij ontvangst van de klacht door het CvB. Hieraan is toegevoegd wat de gangbare termijn voor doorgeleiding naar de CWI is ten opzichte van vakantieperiodes.

Er zijn geen vaste vakantieperiodes. In plaats daarvan wordt over vakantieperiodes op ad hoc basis gecommuniceerd met alle betrokkenen. Tot dusver levert dit in de praktijk nooit problemen op.

⁸ Model 1.5 Medewerker: Degene die een dienstverband heeft of heeft gehad bij de instelling of die anderszins werkzaam is of is geweest onder verantwoordelijkheid van de instelling; hieronder vallen ook personen die niet of slechts in deeltijd aan de instelling zijn verbonden voor zover zij in het onderzoek van de instelling participeren dan wel hun onderzoek onder naam of verantwoordelijkheid van de instelling naar buiten brengen. Uitzonderd zijn personen die slechts in een ondersteunende rol bij het onderzoek zijn betrokken.

⁹ LOWI-advies 2018-7: [...] “Volgens de VU-Klachtenregeling kan een klacht worden ingediend over een medewerker van de VU. Het LOWI stelt vast dat een wetenschapper onder de reikwijdte van de Klachtenregeling valt als hij zijn onderzoek heeft verricht onder verantwoordelijkheid van de VU. Doorslaggevend is niet of de wetenschapper een dienstverband heeft met de VU.”

¹⁰ Model 2.1 Iedereen heeft het recht de vertrouwenspersoon te raadplegen bij een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

Het model biedt de mogelijkheid om te kiezen tussen het CvB of de CWI als loket om klachten bij in te dienen.¹¹ Er zijn universiteiten die het mogelijk maken om een klacht direct bij de CWI in te dienen. De CWI heeft die mogelijkheid afgewogen. Voordelen zijn dat de drempel voor het indienen van een klacht lager is en dat de verspreiding van informatie niet direct op het hoogste niveau van de universiteit plaatsvindt. Nadeel is dat de rector het overzicht verliest van zaken die spelen als ze buiten het CvB om kunnen worden ingediend. Dit geldt te meer, omdat de rector op de hoogte moet zijn van WI-casuïstiek om hierover verantwoording af te kunnen leggen aan de Raad van Toezicht VU. Bovendien kan de rector dan ook niet helpen bij het zoeken naar de juiste weg voor afhandeling als een klacht bij de CWI eigenlijk niet aan het juiste adres is.

De CWI is van mening dat voorgaande nadelen zwaarder wegen dan de voordelen en dat het CvB derhalve op VU en VUmc het aangewezen loket moet blijven om klachten bij in te dienen.

Na bespreking hiervan in het College van Decanen op 14 oktober 2021 zal op VUweb inzichtelijk worden gemaakt waarom een klacht bij het CvB en niet direct bij de CWI wordt ingediend. Ook wordt de content aangescherpt om het indienen van een klacht laagdrempeliger te maken, o.a. door te benadrukken dat een Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit (VPI) hierbij kan ondersteunen.

2.3 Het CvB kan, al dan niet op verzoek van een faculteitsbestuur, ook zonder dat er een klacht is ingediend de commissie verzoeken een onderzoek in te stellen naar een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. Voorafgaand aan een dergelijk verzoek vindt hierover overleg plaats tussen het CvB en de commissie.

Het model biedt voor deze bepaling een meer summiere tekst.¹² Dit is in de Klachtenregeling uitgebreid om beter aan te sluiten op de wenselijke situatie voor VU en VUmc.

Ondanks dat de ervaring van de CWI met verzoeken tot onderzoek zonder klacht vanuit het CvB gering is, wenst de CWI de Klachtenregeling op dit punt aan te passen. De CWI kan namelijk bij een dergelijke opdracht zo nodig in een voorstadium adviseren dat een alternatieve route, waarbij bijvoorbeeld de ombudsman personeel, een vertrouwenspersoon of HRM betrokken zijn, meer aangewezen is. Zo biedt een overleg tussen het CvB en de CWI over een mogelijke opdracht de nodige ruimte, voordat er daadwerkelijk aan de CWI een opdracht verzonden wordt die als formele klacht moet worden behandeld.

Het is in het kader van opdrachten ook voorstelbaar dat beklagde wetenschappers al dan niet via de rector of het faculteitsbestuur een verzoek indienen om door de CWI te laten uitzoeken of de aantijgingen aan hun adres een grond hebben.

Met betrekking tot bepaling 2.3 heeft het VUmc een unieke positie. Deze wordt geregeld in de nieuwe bepaling 8.2 (zie hieronder).

¹¹ Model 2.2 [Maak een keuze]

-Optie 1: Iedereen heeft het recht een klacht in te dienen bij het bestuur, dat de klacht onverwijld doorstuurt naar de commissie. Een klacht kan alleen worden ingediend over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. In de klacht moet voldoende zijn onderbouwd waarom klager de wetenschappelijke integriteit geschonden acht.

-Optie 2: Iedereen heeft het recht een klacht in te dienen bij de commissie, die het bestuur onverwijld informeert over de ontvangst van de klacht. Een klacht kan alleen worden ingediend over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit. In de klacht moet voldoende zijn onderbouwd waarom klager de wetenschappelijke integriteit geschonden acht.

¹² Model 2.3: Het bestuur kan ook zonder dat een klacht is ingediend de commissie verzoeken een onderzoek in te stellen naar een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

2.4 Indien de klacht betrekking heeft op een lid van het CvB dan kan de klacht worden ingediend bij de Raad van Toezicht van de VU. In dat geval brengt de commissie advies uit aan de Raad van Toezicht van de VU en oefent deze de bevoegdheden uit die uit hoofde van dit reglement bij het CvB zijn neergelegd. Indien de klacht betrekking heeft op een lid van de RvB dat is geaffilieerd aan de VU dan kan de klacht worden ingediend bij de Raad van Toezicht van de VU. In dat geval brengt de commissie advies uit aan de Raad van Toezicht van de VU en de Raad van Toezicht van Amsterdam UMC gezamenlijk en oefenen deze samen de bevoegdheden uit die uit hoofde van dit reglement bij het CvB zijn neergelegd.

Deze bepaling vervangt het oude artikel 2.2.¹³ Met oog op de positionering van de Faculteit der Geneeskunde is een wijziging aangebracht in het geval een klacht betrekking heeft op een lid van de RvB: *“Indien de klacht betrekking heeft op een lid van de RvB dat is geaffilieerd aan de VU dan kan de klacht worden ingediend bij de Raad van Toezicht van de VU. In dat geval brengt de commissie advies uit aan de Raad van Toezicht van de VU en de Raad van Toezicht van Amsterdam UMC gezamenlijk en oefenen deze samen de bevoegdheden uit die uit hoofde van dit reglement bij het CvB zijn neergelegd.”*

De redenering bij deze wijziging is dat de Raden van Toezicht VU en Amsterdam UMC bij een klacht tegen een lid van de RvB geaffilieerd aan VU samen moeten optrekken, omdat hun bevoegdheden en verantwoordelijkheden elkaar dan complementeren. Enerzijds heeft de Raad van Toezicht VU zeggenschap over de RvB met betrekking tot de academische kwaliteitsbewaking van de Faculteit der Geneeskunde. Dit maakt dat de Raad van Toezicht VU het voor de hand liggende loket is om de klacht bij in te dienen. Anderzijds heeft de Raad van Toezicht Amsterdam UMC zeggenschap over de RvB met betrekking tot organisatorische en/of arbeidsrechtelijke consequenties bij een geconstateerde WI-schending op de Faculteit der Geneeskunde.

Om te voorkomen dat klachten tegen een lid van de RvB geaffilieerd aan de UvA onder de academische verantwoordelijkheid van de VU valt, is de zinsnede “[...] *geaffilieerd aan de VU*” opgenomen. Om beide klachtenregelingen op dit punt te harmoniseren heeft afstemming plaatsgevonden tussen VU en de UvA.

Samenvattend: de VU is academisch verantwoordelijk voor het besluit of er een WI-schending heeft plaatsgevonden op de Faculteit der Geneeskunde. Amsterdam UMC is verantwoordelijk voor de organisatorische en arbeidsrechtelijke aspecten van dit besluit.

2.5 Indien de klacht betrekking heeft op iemand die ten tijde van de veronderstelde schending onder de academische verantwoordelijkheid valt van verschillende instellingen die de gedragscode hebben onderschreven en de klacht daarom aan meerdere instellingen onderzocht zou kunnen worden, kan gezamenlijke klachtbehandeling plaatsvinden of maken de betrokken instellingen anderszins afspraken over de wijze van klachtbehandeling. Een beslissing over de wijze van behandeling wordt in dat geval genomen door het CvB.

¹³ Oude artikel 2.2: Indien de klacht betrekking heeft op een lid van het CvB of de rvb, kan de klacht worden ingediend bij de Raad van Toezicht van de VU. In dat geval brengt de commissie advies uit aan de betreffende Raad van Toezicht en oefent deze de bevoegdheden uit die uit hoofde van dit reglement bij het CvB zijn neergelegd.

Bepaling 2.5 is grotendeels overgenomen uit het model¹⁴ met als verschil dat de Klachtenregeling spreekt van ‘academische verantwoordelijkheid.’ Daarnaast is de eerste zin aangepast omwille van de leesbaarheid.

Uit praktijkervaring blijkt dat er behoefte is aan procedurele verduidelijking over hoe gemengde klachten behandeld kunnen worden. Denk bij gemengde klachten aan de situaties waarin:

- 1) er binnen 1 klacht
 - a) 1 beklagde is die bij verschillende instellingen werkt;
 - b) meerdere beklagden zijn die bij verschillende instellingen werken;
- 2) een klager op diverse instellingen dezelfde klacht indient. (NB: Indien dit niet het geval is dan kan in lijn met bepaling 3 (geheimhouding) alleen met toestemming van klager overleg plaatsvinden tussen het CvB en een andere instelling)

Bepaling 2.5 is o.a. van belang indien zowel de VU als UvA academisch verantwoordelijk kunnen zijn voor een beklagde bij Amsterdam UMC. Indien deze bepaling met 8.1 (hieronder) wordt gelezen, dan kan het CvB in samenwerking met de RvB afspraken met CvB UvA over een dergelijke klachtbehandeling maken.

Bepaling 2.4 lost de situatie onder 1a) op indien de klacht een bestuurder van Amsterdam UMC betreft. Bepaling 2.5 lost de situatie onder 1b) en 2) op, omdat het de CvB vrij staat om met een andere instelling afspraken te maken over de behandeling van een gemengde klacht.

3. GEHEIMHOUDING

3a) Vanaf de binnenkomst van een klacht bij het CvB totdat het CvB een definitief besluit heeft genomen, is iedereen die betrokken is bij de behandeling van de klacht geheimhouding verschuldigd over de inhoud hiervan en de informatie die in verband hiermee bekend is geworden.

De Klachtenregeling spreekt nu van een definitief besluit. Onder bepaling 6 (hieronder) wordt dit onderscheid tussen definitief en voorlopig besluit nader toegelicht. Dit is voor de geheimhouding relevant, omdat het CvB in eerste instantie een voorlopig besluit neemt en geheimhouding doorloopt tot en met het definitieve besluit. Van een definitief besluit is pas sprake na afloop van de termijn om een LOWI-verzoek in te dienen, of na afloop van een hierop volgende LOWI-procedure.

De CWI is van oordeel dat de Klachtenregeling verbetert door het gat te dichten dat ontstaat in de geheimhoudingsplicht tussen de aanvankelijke besluitvorming door het CvB en de zes weken tijd die betrokkenen hebben om zich eventueel tot het LOWI te richten.

3b) Nadat het CvB een definitief besluit heeft genomen blijft de geheimhoudingsplicht voor medewerkers en studenten van de VU bestaan. Alle overige betrokkenen worden dringend verzocht om geheimhouding te blijven betrachten teneinde geen onnodige schade te berokkenen aan de wetenschappelijke reputatie van beklagde.

¹⁴ Model 2.6: Als de klacht betrekking heeft op iemand die medewerker is of is geweest van meerdere instellingen die de gedragscode hebben onderschreven en de klacht dientengevolge aan meerdere instellingen onderzocht zou kunnen worden, kan gezamenlijke klachtbehandeling plaatsvinden of maken de betrokken instellingen anderszins afspraken over de wijze van klachtbehandeling. Een beslissing over de wijze van behandeling wordt in dat geval genomen door het bestuur.

Deze bepaling dient ter bescherming van de beklagde, en is overgenomen uit de oude klachtenregeling. Het moet opgemerkt worden dat het betrachten van terughoudendheid een van de weinig instrumenten is om aan een beklagde bescherming te bieden, en niet leidt tot het in de doofpot stoppen van WI-kwesties. Alle CWI-adviezen (inclusief CvB besluit) worden op de UNL website geanonimiseerd gepubliceerd (bepaling 5.9g, hieronder). Bovendien houdt de rector zicht op de WI-casuïstiek (zie toelichting onder bepaling 2.2, hierboven) en is hij verantwoordelijk voor eventuele benodigde nazorg. Daarnaast zijn WI-bijeenkomsten het VU-brede forum om met elkaar te leren van casuïstiek, waarvoor de rector de decanen minstens eens per jaar uitnodigt. Dergelijke bijeenkomsten kunnen vertrouwelijk van aard zijn, zodat er vrij gesproken kan worden over casuïstiek.

Zoals gezegd is de terminologie ten aanzien van Amsterdam UMC/VUmc herzien. Bepaling 3b) spreekt daarom nu van 'VU' in plaats 'VU en VUmc.' Resultaat is dat er nu impliciet mede wordt verwezen naar studenten van de Faculteit der Geneeskunde. Het begrip 'medewerker' is gedefinieerd onder bepaling 1.6.

3c) Indien de geheimhoudingsplicht door de klager wordt geschonden dan kan de commissie besluiten een klacht niet verder te behandelen. Het CvB kan aan schending van de geheimhouding passende consequenties verbinden.

De opzet van de sectie over geheimhouding is in de Klachtenregeling herzien. Er lijkt namelijk een lichte trend te zijn bij betrokkenen in WI-procedures om de geheimhouding minder serieus te nemen. Dit houdt mogelijk verband met het ontbreken van concrete consequenties voor het schenden van de geheimhouding.

Betrokkenen worden in een klachtenprocedure gevraagd zich te houden aan de klachtenregeling en daarmee geheimhouding, maar dit wordt niet contractueel vastgelegd. Indien de geheimhoudingsplicht wordt geschonden dan kan de commissie besluiten de klacht niet in behandeling te nemen of verder te behandelen. Voor deze aanpassing wordt ruimte geboden in de bepaling uit het model.¹⁵ Het is niet werkbaar om concrete consequenties te benoemen, aangezien elke klacht maatwerk is en het verloop hiervan niet te voorspellen valt. Hier is dus geen 'one size fits all' formulering voor te bedenken. Daarom wordt in het algemeen aangegeven dat hieraan 'passende consequenties' kunnen worden verbonden. In de oude klachtenregeling werd deze mogelijkheid overigens niet benoemd, maar was dit in de praktijk al wel mogelijk.

Omwille van voorgaande redenen is ervoor gekozen om de geheimhouding een meer prominente positie in de Klachtenregeling te geven. Daarnaast wordt hierin de positie van medewerkers en studenten uitgelicht, omdat het CvB naar hen toe aan schending van de geheimhoudingsplicht daadwerkelijk passende consequenties kan verbinden. Bij andere betrokkenen is dit niet mogelijk; van hen kan slechts worden gevraagd dat zij zich terughoudend opstellen.

¹⁵ Model 2.8: Iedereen die is betrokken bij de behandeling van een klacht is geheimhouding verschuldigd over de inhoud van de klacht en de informatie die in verband met de klacht of de procedure bekend is geworden. Deze geheimhoudingsplicht geldt ook na afloop van de procedure, met uitzondering van de geanonimiseerde weergave van zaken in jaarverslagen of op de website van UNL. Indien de geheimhoudingsplicht wordt geschonden, kan de commissie of het bestuur daaraan passende consequenties verbinden.

Model 4.5 d. De commissie is bevoegd het bestuur te adviseren een klacht niet inhoudelijk in behandeling te nemen als [...]

III. klager de geheimhoudingsverplichting van artikel 2.8 heeft geschonden.

VERTROUWENSPERSONEN

Er zijn in totaal 10 vertrouwenspersonen WI (VPI's) opgedeeld per cluster: alfa (2), gamma (3), bèta (2), medisch cluster (3). Elke faculteit levert 1 VPI m.u.v. Bèta, die er 2 levert. Het idee achter deze systematiek is o.a. dat het mogelijk is om je te wenden tot een VPI die niet van je eigen faculteit afkomstig is. Soms kan het echter i.v.m. het specifieke onderzoeksterrein prettig zijn dat de VPI is ingevoerd in de wetenschappelijke en culturele mores van een faculteit. Het zou daarom onwenselijk en onnodig zijn om te eisen dat een VPI niet zelf bij de betreffende faculteit werkzaam mag zijn (geweest). Indien het zich in de praktijk toch voordoet dat een VPI een belangenconflict ervaart (bijvoorbeeld doordat de objectiviteit in het geding is i.v.m. betrokkenheid van een directe collega), dan verwijst een VPI door naar een andere VPI. In de praktijk functioneert dit goed.

4. BENOEMING

4a) Het CvB benoemt, op voordracht van de decaan van de desbetreffende faculteit, per faculteit één vertrouwenspersoon (voor grote faculteiten eventueel twee) voor een periode van twee jaar of korter. Herbenoeming is mogelijk.

Deze bepaling is minimaal aangepast met toevoeging van de zinsnede [...] "*voor een periode van twee jaar of korter.*" Doordat uit praktijkervaring blijkt dat vertrouwenspersonen om diverse redenen er soms de voorkeur aan geven om voor een kortere periode te worden (her)benoemd, is dit nu expliciet in de Klachtenregeling verwerkt.

De benoemingstermijn is 2 jaar, maar het aantal herbenoemingen is onbeperkt. In de praktijk worden zowel CWI-leden als VPI's vaak meerdere keren herbenoemd. In eerste instantie is gekozen voor een benoemingstermijn van 2 jaar i.v.m. de laagdrempeligheid, met name voor VPI's. Een verschil met het model is dat hierin een benoemingstermijn van vier jaar wordt gehanteerd.

4b) De vertrouwenspersonen hebben een wetenschappelijke achtergrond, goede wetenschappelijke reputatie en kunnen goed omgaan met tegenstellingen en conflicten. De vertrouwenspersoon mag geen nevenfunctie hebben die het functioneren als vertrouwenspersoon in de weg kan staan.

Deze bepaling is aangepast in overeenstemming met het model.¹⁶ In de oude klachtenregeling werd een aantal voorwaarden gesteld (senior status, brede bekendheid binnen eigen faculteit en adviesvaardig) waarvan in de praktijk is gebleken dat zij geen harde eisen opleveren om als vertrouwenspersoon goed te kunnen functioneren. Ook is op verzoek van het College van Decanen de term '*onberispelijke*' [wetenschappelijke reputatie] vervangen, omdat de term '*onberispelijk*' als arbitrair wordt ervaren.

4.1 TAAK

De vertrouwenspersoon:

a) Fungeert als aanspreekpunt voor reflectie, vragen en klachten over wetenschappelijke integriteit binnen de VU;

¹⁶ Model 3.1b): De vertrouwenspersoon heeft een wetenschappelijke achtergrond, is van onberispelijke wetenschappelijke reputatie en kan goed omgaan met tegenstellingen en conflicten. De vertrouwenspersoon mag geen nevenfunctie hebben die het functioneren als vertrouwenspersoon in de weg kan staan.

- b) Probeert indien mogelijk te bemiddelen, maar is niet degene die een klacht behandelt;
- c) Wijst de klager zo nodig de weg naar het indienen van een klacht bij het CvB. De vertrouwenspersoon kan de klager desgewenst bijstaan tijdens de klachtprocedure;
- d) Mag niet tegelijkertijd zowel de klager als de beklagde bijstaan;
- e) Verricht alleen handelingen ten behoeve van degene die zich tot de vertrouwenspersoon heeft gewend;
- f) Houdt alles geheim wat in vertrouwen wordt meegedeeld, of waarvan de vertrouwelijkheid moet worden begrepen, tenzij degene die iets heeft meegedeeld ermee instemt dat deze informatie met bepaalde personen wordt gedeeld.
- g) Kan naar aanleiding van een zaak die wordt voorgelegd, met het oog op het eigen functioneren in die zaak, ruggespraak hebben met ten hoogste één andere vertrouwenspersoon. Er kan ook met de secretaris van de commissie worden overlegd. In afwijking van het bepaalde onder 4.1f) kan in deze gevallen ook vertrouwelijke informatie worden gedeeld zonder toestemming van degene die deze heeft meegedeeld. De betreffende andere vertrouwenspersoon en de secretaris van de commissie zijn tot geheimhouding van dergelijke vertrouwelijke informatie verplicht.

Bepaling 4.1 is zoveel mogelijk overgenomen uit het model¹⁷ en geeft op overzichtelijke wijze weer wat de taak van de vertrouwenspersoon is.

Zoals gezegd is de terminologie ten aanzien van Amsterdam UMC/VUmc herzien. Bepaling 4.1a) spreekt daarom nu van 'binnen de VU' in plaats van 'binnen VU en VUmc.' Resultaat is dat hierdoor impliciet wordt verwijzen naar de Faculteit der Geneeskunde.

Bepaling 4.1b) is aangescherpt met de zinsnede "... maar is niet degene die een klacht behandelt" om de grens van de bevoegdheid van de vertrouwenspersoon duidelijker af te bakenen.

Het bepaalde in 4.1f) en 4.1g) verduidelijkt de werkwijze op VU en VUmc, zoals ook al in de oude klachtenregeling het geval was.

Een verschil met het model is dat dit aangeeft dat een VPI alleen handelingen verricht ten behoeve van de klager of de beklagde met hun instemming. In de praktijk vraagt een VPI echter niet om instemming voor elke handeling die verricht wordt; dit zou bovendien onwerkbaar zijn. Wel moge duidelijk zijn dat de VPI deze handelingen alleen verricht ten behoeve van degene die zich tot de VPI heeft gewend. Ad f) borduurt hierop verder door te expliciteren dat er om instemming wordt gevraagd in het geval de VPI vertrouwelijke informatie wenst te delen. Deze bepaling is niet opgenomen in het model en biedt meer inzicht in het soort situatie dat iemand instemming zal willen verlenen.

¹⁷ Model 3.2 Taak: De vertrouwenspersoon

- fungeert als laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen en klachten over wetenschappelijke integriteit;
- probeert als daartoe mogelijkheden lijken te bestaan te bemiddelen of de klacht anderszins in der minne op te lossen;
- wijst de klager de weg naar het indienen van een klacht bij het bestuur
- mag niet tegelijkertijd zowel de klager en de beklagde bijstaan;
- verricht alleen handelingen ten behoeve van de klager of de beklagde met hun instemming.

4.2 VERANTWOORDING

De vertrouwenspersonen leggen over hun werkzaamheden achteraf, en in algemene bewoordingen, via een jaarlijkse rapportage verantwoording af aan het CvB en de RvB ten behoeve van het jaarverslag van de VU en het Amsterdam UMC. In de rapportage wordt in algemene termen verslag gedaan van de behandelde zaken en de verrichte activiteiten. Daarbij mag de rapportage niet tot personen herleidbaar zijn.

Zoals gezegd is de terminologie ten aanzien van Amsterdam UMC/VUmc herzien. Ook is aan deze bepaling de laatste zin uit de klachtenregeling 2016 [...] *“Slechts met uitdrukkelijke toestemming van klager en beklagde kan hiervan worden afgeweken”* verwijderd. Uit praktijkervaring blijkt dat er nooit sprake is van redenen om van anonimiteit af te wijken.

COMMISSIE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

5. Benoeming en samenstelling

5a) Het CvB stelt een commissie wetenschappelijke integriteit in bestaande uit een voorzitter en ten minste vier overige leden, die vanuit het kader van hun (eventueel voormalige) wetenschappelijke functie in de positie zijn om hun taak onafhankelijk uit te oefenen. De leden van de commissie zijn werkzaam (geweest) bij VU of geaffilieerd aan de VU en/of VUmc. Ten minste één van hen is jurist, ten minste één van hen is werkzaam (geweest) bij VUmc of binnen Amsterdam UMC geaffilieerd aan de VU, ten minste één van hen is medicus.

Zoals gezegd is de terminologie ten aanzien van Amsterdam UMC/VUmc herzien. Hier wordt VUmc wel genoemd, omdat dit een situatie uit het verleden beschrijft. Aan deze bepaling is daarnaast ook in de eerste zin het woord *“overige”* toegevoegd. Dit ontbrak in de bepaling in de oude klachtenregeling.

c) Voorzitter en leden hebben een wetenschappelijke achtergrond en goede wetenschappelijke reputatie. Het bepaalde onder 4b) t/m d) is van overeenkomstige toepassing.

Ook in deze bepaling (zoals bepaling 4b hierboven) is op verzoek van het College van Decanen de term *‘onberispelijke’* [wetenschappelijke reputatie] vervangen, omdat de term *‘onberispelijk’* als arbitrair wordt ervaren.

Bij zowel de samenstelling van de CWI als de VPI's wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met diversiteit. In de praktijk blijkt dit echter moeilijk i.v.m. de beperkte beschikbaarheid van geschikte kandidaten. Dit komt o.a. door de onverenigbaarheid met bepaalde functies, maar ook door de huidige werkdruk.

5e) De commissie kan voor het onderzoek van een klacht worden uitgebreid met ad hoc leden, al dan niet verbonden aan de VU of Amsterdam UMC. Deze leden worden door de voorzitter van de commissie voorgedragen, na overleg met het CvB, en door het CvB benoemd. Het bepaalde onder 4b) t/m d) is van overeenkomstige toepassing.

Deze bepaling vervangt het oude artikel 4.1f)¹⁸ en is minimaal gewijzigd ten aanzien van de zinsnede [...] *“Deze leden worden door de voorzitter van de commissie voorgedragen [...]”* De oude klachtenregeling spreekt van de “vaste” commissie, maar deze term wordt verder niet in de klachtenregeling gehanteerd. Zoals gezegd is ook de terminologie ten aanzien van Amsterdam UMC/VUmc herzien.

5g) De commissie wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris en/of adjunct-secretaris.

Aan deze bepaling is de adjunct-secretaris toegevoegd, in overeenstemming met de capaciteitsuitbreiding die in 2019 bij de CWI heeft plaatsgevonden.

5h) Leden van de commissie die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft, of die anderszins belang hebben bij de zaak, komen niet in aanmerking voor de behandeling van een klacht. Indien het voorafgaande van toepassing is op de voorzitter van de commissie dan wordt deze vervangen door een plaatsvervangend voorzitter.

Aan deze bepaling (artikel 4.4c) in de oude klachtenregeling¹⁹) is in overeenstemming met het model²⁰ de zinsnede [...] *“of die anderszins belang hebben bij de zaak”* toegevoegd. Ook is aan deze bepaling de laatste zin *“Indien het voorafgaande van toepassing is op de voorzitter van de commissie dan wordt deze vervangen door een plaatsvervangend voorzitter”* toegevoegd, om te verduidelijken hoe de positie van de voorzitter wordt geregeld.

5i) Indien de (adjunct-)secretaris betrokken is bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft, wordt deze vervangen door een plaatsvervangend secretaris.

De Klachtenregeling is met deze bepaling uitgebreid om situaties te regelen waarin er bij de CWI sprake is van belangenverstrengeling.

5.5 ONTVANKELIJKHEID VAN DE KLACHT

De kop van deze bepaling luidde in de oude klachtenregeling *“Formele behandeling van de klacht.”* Uit praktijkervaring blijkt dat deze bewoordingen geen duidelijkheid verschaffen over waar deze bepaling daadwerkelijk over gaat. Om het procedurele verloop van een klacht inzichtelijker te maken is voor een nieuwe opbouw van deze sectie gekozen, te beginnen met de ontvankelijkheid. Dit wijkt af van het model, dat spreekt van *“De start van de procedure.”* De CWI kiest ervoor om de voorgaande term te hanteren, aangezien de procedure start met de beoordeling van de ontvankelijkheid.

¹⁸ Oude artikel 4.1f): De commissie kan voor het onderzoek van een klacht worden uitgebreid met ad hoc leden, al dan niet verbonden aan de VU of het VUmc. Deze leden worden door de voorzitter van de vaste commissie voorgedragen, na overleg met het CvB, en door het CvB benoemd. Het bepaalde onder 3.1b t/m d is van overeenkomstige toepassing.

¹⁹ Oude artikel 4.4c): Leden van de commissie die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft, komen niet in aanmerking om deel te nemen aan het onderzoek naar een klacht.

²⁰ Model 4.4c): Leden van de commissie die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de personen of feiten waarop de klacht betrekking heeft of die anderszins belang hebben bij de zaak, komen niet in aanmerking voor de behandeling van een klacht.

Gelet op de diverse ervaringen waarbij berichtgeving over klachten aan betrokkenen tot verwarring leidde, heeft de CWI beoordeeld of er op een andere manier met de berichtgeving rondom ontvangst en ontvankelijkheid van een klacht kan worden omgegaan. In overeenstemming met deze gedachtegang is de systematiek van sectie 5.5 uit de Klachtenregeling herzien, en is het eerste moment van berichtgeving aan (o.a.) beklagde geregeld in bepaling 5.6 (hieronder).

5.5a) Na ontvangst van een klacht beslist de commissie binnen een week of deze in behandeling kan worden genomen.

Onder bepaling 2.2 (hierboven) wordt al geregeld dat het CvB de klacht doorstuurt aan de commissie. Om herhaling te voorkomen wordt dit in deze bepaling niet nogmaals benoemd. Dit is een verandering ten opzichte van artikel 5.1a) uit de oude klachtenregeling.²¹

Een belangrijke verandering is dat de CWI eerst beslist of een klacht in behandeling kan worden genomen. Dit betekent dat er - anders dan in het oude artikel 5.1a) is geregeld - nog geen verdere communicatie plaatsvindt over de ontvangst van de klacht. De beoordeling van de ontvankelijkheid gebeurt derhalve zonder dat anderen dan de klager hiervan op de hoogte worden gesteld. Het wordt pas noodzakelijk om de andere partij(en) te informeren als de klacht in behandeling wordt genomen.

5.5b) Een klacht wordt uitsluitend in behandeling genomen als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- i. de klacht bevat een duidelijke omschrijving van de veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit en is voorzien van de daarop betrekking hebbende schriftelijke stukken; en
- ii. de klacht is voorzien van dagtekening en vermelding van naam, functie en contactgegevens van de klager.

De leesbaarheid van deze bepaling is verbeterd door de dubbele negatieve formulering uit het oude artikel 5.1b) op te heffen. Daarnaast dient er nu onder i. sprake te zijn van een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

5.5c) Als de klacht niet aan de onder 5.5b) genoemde voorwaarden voldoet, stelt de commissie de klager in de gelegenheid om de klacht binnen twee weken aan te vullen. De onder 5.5a) genoemde termijn wordt met drie weken verlengd.

Dit is een gewijzigde bepaling die het oude artikel 5.1c) vervangt. Dit is in overeenstemming met het bepaalde in het model.²²

5.5d) Als de klager de klacht niet binnen de gestelde termijn aanvult, adviseert de commissie het CvB de klacht niet in behandeling te nemen. Van dit advies wordt de klager op de hoogte gesteld.

²¹ Oude artikel 5.1a): Het CvB stuurt een binnengekomen klacht door aan de commissie. Na ontvangst van de klacht deelt de commissie de klager, de beklagde en de decaan van de desbetreffende faculteit binnen tien werkdagen schriftelijk mee dat ze de klacht onderzoekt en informeert zij de genoemden over de door haar te volgen procedure en over de inhoud van de klacht.

²² Model 4.5c): Als de klacht onvolledig is, biedt de commissie de klager de gelegenheid de klacht aan te vullen binnen een door haar gestelde termijn. De in 4.5 onder f genoemde termijn wordt dan verlengd met de in de vorige zin bedoelde termijn of de termijn waarbinnen de aanvulling is verstrekt.

Dit is een nieuwe bepaling om te verduidelijken welk gevolg wordt gegeven aan het niet-naleven van de termijn. Behalve naar de klager vindt er geen berichtgeving plaats.

5.5e) In afwijking van het bepaalde onder 5.5b) ii. kan de commissie een klacht onderzoeken zonder de identiteit van de klager te kennen. Een anonieme klacht wordt slechts in behandeling genomen als:

- i. de identiteit van de klager wel bekend is bij een van de vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit; en
- ii. de correspondentie met de commissie verloopt via deze vertrouwenspersoon; en
- iii. zwaarwegende publieke belangen of zwaarwegende belangen van VU, VUmc of van betrokkenen dat noodzakelijk maken.

Dit is een gewijzigde bepaling die het oude artikel 5.1d) vervangt.²³ Lid iii. is hieraan toegevoegd in overeenstemming met het bepaalde in het model.²⁴

5.6 BEHANDELING VAN DE KLACHT

Onder 5.6 staan veelal bepalingen die reeds in de oude klachtenregeling waren opgenomen. In een aantal hiervan zijn aanpassingen verwerkt om de werkwijze van de CWI te expliciteren.

5.6a) Als de klacht in behandeling wordt genomen, stelt de commissie het CvB, de decaan van de desbetreffende faculteit, de klager en de beklagde hiervan op de hoogte. De decaan en de beklagde ontvangen afschriften van de klacht en de daarbij behorende stukken.

Zoals al toegelicht onder bepaling 5.5 en 5.5a), stelt de CWI voor om te wachten met het sturen van berichtgeving over ontvangst van de klacht totdat de ontvankelijkheid hiervan is vastgesteld. Bepaling 5.6 regelt deze eerste berichtgeving. Aan deze bepaling is de laatste zin, "*De decaan en de beklagde ontvangen afschriften van de klacht en de daarbij behorende stukken,*" toegevoegd. In de praktijk past de CWI deze werkwijze al toe.

De decaan moet om meerdere redenen procedureel op de hoogte zijn van een klacht die speelt, indien de beklagde van die betreffende faculteit afkomstig is. Ten eerste is dit het geval, omdat de decaan verantwoordelijk is voor de uitvoering van eventuele maatregelen die het CvB kan besluiten op te leggen. Ten tweede moet de decaan zich tijdens een klachtenprocedure neutraal en terughoudend op kunnen stellen. Soms wordt een decaan door betrokkenen benaderd met punten die raken aan een lopende klachtenprocedure, terwijl het niet aan de decaan is om zich hierin te mengen. Een goed geïnformeerde decaan weet de gepaste houding aan te nemen en kan in dergelijke situaties terugkoppelen over de juiste gang van zaken.

²³ Oude artikel 5.1d): In afwijking van het gestelde onder b)ii kan de commissie een klacht onderzoeken zonder de identiteit van de klager te kennen, mits deze identiteit wel bekend is bij een van de vertrouwenspersonen. Correspondentie verloopt dan via de vertrouwenspersoon. Bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een anonieme klacht houdt de commissie rekening met het evenwicht tussen de belangen van klager en beklagde.

²⁴ Model 2.4: Een anonieme klacht wordt slechts in behandeling genomen als [Maak een keuze, in lijn met de gekozen optie bij 2.2] het bestuur / de commissie daartoe aanleiding ziet omdat men van oordeel is dat:

- a. zwaarwegende publieke belangen of zwaarwegende belangen van de instelling of van betrokkenen daartoe nopen en
- b. het feitenonderzoek zonder inbreng van klager kan plaatsvinden.

5.6c) De commissie hoort de naar haar oordeel in aanmerking komende betrokkenen bij de klacht. De commissie stelt in ieder geval klager en beklagde in de gelegenheid om te worden gehoord. Het horen kan zowel schriftelijk als mondeling plaatsvinden. De hoorzittingen van de commissie zijn niet openbaar.

De zin "*Het horen kan zowel schriftelijk als mondeling plaatsvinden*" is toegevoegd aan deze bepaling. In de praktijk past de CWI deze werkwijze al toe. Omwille van de duidelijkheid is hier nu expliciet een formele bepaling aan gekoppeld.

5.6h) De commissie kan geluidsopnamen van het horen maken. Deze zijn uitsluitend bedoeld als hulpmiddel bij het maken van het verslag. Nadat het CvB zijn definitieve besluit heeft genomen, worden de opnamen vernietigd. Behalve de commissie mag niemand tijdens een hoorzitting geluidsopnamen maken.

Uit praktijkervaring blijkt dat geluidsopnamen van hoorzittingen van doorslaggevend belang kunnen zijn bij conflicten over wat er feitelijk precies is gezegd. Gelet op het belang van deze opnamen is het voorstel van de CWI om dit expliciet op te nemen in de Klachtenregeling. Dit is in overeenstemming met het bepaalde in het model.²⁵ Voorafgaand aan het maken van opnamen worden betrokkenen hier altijd over geïnformeerd.

Gezien de vertrouwelijke aard van de gevoerde gesprekken is bepaald dat opnamen in beheer van de CWI moeten blijven en daarmee door niemand anders dan de CWI mogen worden gemaakt.

5.6i) Indien het horen schriftelijk plaatsvindt stelt de commissie klager en beklagde op de hoogte van de schriftelijk ingediende zienswijze(n).

Deze bepaling is toegevoegd vanwege het in bepaling 5.6c) geëxpliciteerde onderscheid tussen mondeling of schriftelijk horen van een klacht.

5.6j) De commissie kan getuigen en deskundigen horen, en deskundigen verzoeken om een deskundigenrapport. Het deskundigenrapport wordt met het oog op een eerlijke behandeling ter kennisneming met klager en beklagde gedeeld, tenzij de commissie op grond van gewichtige redenen aanleiding ziet om van deze regel af te wijken. Het adviesrapport geeft weer welke redeneringen uit het deskundigenrapport worden overgenomen en, indien van toepassing, waarom bepaalde informatie hieruit niet ter beschikking wordt gesteld.

Naar aanleiding van een LOWI advies²⁶ is deze bepaling uitgebreid. De CWI kan zich vanuit de optiek van een goede procesorde vinden in het voorleggen van het deskundigenrapport aan klager en beklagde. Ter voorkoming van eventuele processuele vertraging dient dit echter begrensd te worden; CWI-procedures nemen immers al lange tijd in beslag. Bovendien is het voor een klager en beklagde mogelijk om via de controle van het adviesrapport eventuele feitelijke onjuistheden die uit het deskundigenrapport zijn overgenomen, te corrigeren.

²⁵ Model 4.6d): De commissie kan geluidsopnamen van het horen maken. Deze zijn uitsluitend bedoeld als hulpmiddel bij het maken van het verslag. Nadat het bestuur zijn definitieve oordeel heeft gegeven, worden de opnamen vernietigd. Behalve de commissie mag niemand tijdens een hoorzitting geluidsopnamen maken.

²⁶ LOWI-advies 2020-16: [...] adviseert het Bestuur om na te gaan of Verzoeker ten tijde van de CWI-procedure in de gelegenheid is gesteld om te reageren op het deskundigenadvies en, indien blijkt dat dit niet het geval is, de werkwijze en de Klachtenregeling op dit punt aan te passen met het oog op de behandeling van toekomstige klachten."

Omwille van voorgaande is ervoor gekozen om het deskundigenrapport ter kennisneming te delen.

5.7 BEËINDIGING VAN DE BEHANDELING VÓÓR AFRONDING VAN HET ONDERZOEK

5.7a) De commissie kan de behandeling van de klacht vóór de afronding van het onderzoek beëindigen, ook zonder klager en beklagde te hebben gehoord, als naar haar oordeel:

- i. de klacht kennelijk van onvoldoende belang is; of
- ii. de klacht kennelijk ongegrond is; of
- iii. de klacht eerder voldoende door de commissie of een soortgelijke commissie is onderzocht.
- iv. na de veronderstelde schending een te lange termijn is verstreken of klager onredelijk lang heeft gewacht met het indienen van de klacht. Als zodanig geldt in beginsel een termijn van tien jaar.
- v. een zodanige schending van de geheimhouding heeft plaatsgevonden, dat het niet gerechtvaardigd is om de klacht in behandeling te nemen.

5.7b) Als de commissie de behandeling overeenkomstig dit artikel beëindigt, brengt zij hierover een adviesbrief of adviesrapport uit aan het CvB.

5.7c) Het CvB kan de commissie opdragen de klacht verder te onderzoeken.

Dit is een nieuwe sectie in de Klachtenregeling die het oude artikel 5.1f) t/m h) ²⁷ vervangt. Hiertoe is besloten om twee redenen: 1) bij 5.7a), om de gronden voor ‘behandeling zonder horen’ te expliciteren in de klachtenprocedure ²⁸ en 2) bij 5.7b), om een specifieke procedurele gang van zaken te schetsen indien een klacht verkort wordt afgehandeld.

In het model staan in deze context ook als criteria vermeld:

- iv. de klacht uitsluitend een professioneel verschil van opvattingen betreft
- v. de klacht slechts is terug te voeren op een arbeidsconflict
- vi. de klacht niet tot het oordeel kan leiden dat het handelen van beklagde een schending van de wetenschappelijke integriteit betreft.

Dit acht de CWI een onnodige toevoeging, omdat deze drie criteria allen wegvallen in de categorie “ii: kennelijk ongegrond.”

²⁷ Oude artikel 5.1f) De commissie is bevoegd een klacht niet verder te onderzoeken en over te gaan tot advisering zonder klager en beklagde te hebben gehoord indien naar haar oordeel: i. de klacht kennelijk van onvoldoende belang is; ii. de klacht kennelijk ongegrond is; iii. de klacht eerder voldoende door de commissie of een soortgelijke commissie is onderzocht;

5.1 g) Indien de commissie tot een oordeel genoemd onder f) komt, adviseert zij onverwijld het CvB om de klacht te seponeren. NB: ‘seponeren’ (terzijde leggen) betreft een juridische term uit het strafrecht die niet op de klachtenprocedure van toepassing is.

5.1 h) Indien de commissie adviseert de klacht te seponeren, kan het CvB de commissie opdragen deze alsnog te onderzoeken. Indien het CvB, gehoord het advies van de commissie besluit de klacht te seponeren, stelt het de klager, de beklagde en de decaan van de desbetreffende faculteit hiervan op de hoogte door toezending van een met redenen omklede beslissing.

²⁸ De gronden iv. en v. zijn aangevuld in overeenstemming met het model: 4.5d)I en III.

5.9 ADVIESRAPPORT

Deze bepaling vervangt het oude artikel 5.4a) t/m h),²⁹ dat spreekt van een rapport van bevindingen en een advies. Dit artikel is verouderd. In de praktijk is sprake van een adviesrapport.

5.9a) De commissie brengt na afronding van een onderzoek een adviesrapport uit.

5.9b) Het adviesrapport omvat:

- i. een beschrijving van de klacht;
- ii. een weergave van de standpunten van partijen;
- iii. de bevindingen van de commissie n.a.v. de klacht en standpunten van partijen;
- iv. de conclusie die de commissie hieruit afleidt; en
- v. het advies aan het CvB.

Als bijlage bij dit adviesrapport worden ten minste gevoegd:

- vi. de verslagen van de gehouden hoorzittingen; en
- vii. verzochte rapportages en de voor de klacht relevante stukken zoals genoemd in 5.2a) en b).

De nieuwe bepaling 5.9b) biedt een accurater weergave van wat het adviesrapport omvat dan het oude artikel 5.4b).

5.9c) Alle relevante informatie die de commissie verzameld wordt met het oog op een eerlijke behandeling ter beschikking gesteld aan alle betrokkenen, tenzij de commissie op grond van gewichtige redenen aanleiding ziet om van deze regel af te wijken. De redenen om bepaalde informatie niet ter beschikking te stellen worden in het adviesrapport weergegeven.

Dit is een nieuwe bepaling in overeenstemming met het bepaalde in het model.³⁰

²⁹ Oude artikel 5.4a): De commissie schrijft na afronding van een onderzoek een rapport van bevindingen en brengt een advies uit.

5.4b): Het rapport van bevindingen bevat ten minste: i. de verslagen van gevoerde hoorgesprekken, verzochte rapportages en de voor de klacht relevante stukken zoals genoemd in 4.3b en c; ii. een weergave van de conclusies die de commissie daaruit afleidt

5.4c): Het advies omvat de beoordeling van de klacht door de commissie (gegrond of ongegrond) en eventuele aanbevelingen aan het CvB.

5.4d): Voordat zij het rapport van bevindingen toezendt aan het CvB, legt de commissie het conceptrapport voor aan de klager en de beklaagde. De commissie verwerkt, dan wel vermeldt, in haar rapport van bevindingen de door de klager en de beklaagde binnen een door de commissie vastgestelde termijn gemaakte opmerkingen.

5.4e): Het advies noch het rapport van bevindingen is openbaar.

5.4f): De commissie stelt een geanonimiseerde, voor openbaarmaking bestemde versie van het rapport van bevindingen en advies ter beschikking aan het CvB.

5.4g): Het CvB draagt na afronding van de procedure zorg voor publicatie van de geanonimiseerde versie van het rapport en het geanonimiseerde oordeel van het CvB op de website van UNL.

5.4h): Op grond van zwaarwegende omstandigheden kan het CvB kiezen voor een niet-geanonimiseerde publicatie.

³⁰ Model 4.6f): Alle relevante informatie die de commissie verzameld wordt met het oog op een eerlijke behandeling ter beschikking gesteld aan alle betrokkenen, tenzij de commissie op grond van gewichtige redenen aanleiding ziet om van deze regel af te wijken. De redenen om bepaalde informatie niet ter beschikking te stellen worden in het advies weergegeven.

5.9 f) De commissie stelt een geanonimiseerde, voor openbaarmaking bestemde versie van het adviesrapport ter beschikking aan het CvB.

Anonimiseren betekent dat er geen enkel gegeven in mag staan dat naar een persoon herleidbaar is of zou kunnen zijn. Dit houdt o.a. in dat er geen publicatiegegevens, tijdschrifttitels en vakgebieden in deze versie staan.

5.9h) Op grond van zwaarwegende omstandigheden kan het CvB kiezen voor een niet-geanonimiseerde publicatie.

Denk bij 'zwaarwegende omstandigheden' voorbeeld aan de situatie dat een klacht in de media speelt en de naam van beklaagde bekend is gemaakt. Het is in zo'n geval denkbaar dat het adviesrapport herleidbaar naar deze persoon is ten behoeve van het herstel van de wetenschappelijke reputatie.

6. VERVOLGPROCEDURE

Omwille van redenen van consistentie en duidelijkheid wordt er bij het duiden van het oordeel van het CvB door de hele Klachtenregeling alleen nog gesproken van een besluit (dat voorlopig of definitief kan zijn).

6.1 Het CvB stelt binnen vier weken na ontvangst van het advies van de commissie zijn besluit vast. Het CvB geeft hierbij in ieder geval aan in hoeverre het de klacht gegrond acht.

Het is niet werkbaar om uitputtelijk op te sommen waartoe het CvB kan besluiten. Algemeen gezegd besluit het CvB n.a.v. advies CWI of een klacht wel/niet gegrond is. Vervolgens kan het CvB n.a.v. een (deels) gegronde klacht passende maatregelen opleggen.

6.2 De klager, de beklaagde, de decaan van de desbetreffende faculteit en eventuele andere als zodanig door de commissie erkende belanghebbenden worden terstond schriftelijk in kennis gesteld van het besluit alsmede het definitieve adviesrapport. De decaan kan besluiten om geanonimiseerde informatie uit de klachtenprocedure te delen met het faculteitsbestuur, voor zover hij dit noodzakelijk acht.

Er zijn diverse toevoegingen gemaakt aan deze bepaling:

- De decaan en eventuele andere als zodanig door de commissie erkende belanghebbenden is aan de tweede zin toegevoegd als ontvanger van het advies van de CWI. Dat er in een klacht altijd sprake is van een klager en een beklaagde betekent niet dat er geen andere belanghebbenden kunnen zijn die een rol spelen in een klachtenprocedure. Denk, bijvoorbeeld, aan co-auteurs. In zulke gevallen komt het voor dat een co-auteur door de CWI wordt aangemerkt als belanghebbende, en vervolgens procedureel wordt betrokken. Dit leidt tot hoor- en wederhoor, maar ook tot de ontvangst van het definitieve adviesrapport.

- Het definitieve adviesrapport wordt door het CvB verstrekt. Hiervan is in de praktijk al enige jaren sprake en daarmee is artikel 6b)³¹ uit de oude klachtenregeling verouderd.

³¹ Oude artikel 6b): De klager, de beklaagde en de decaan van de desbetreffende faculteit worden terstond schriftelijk in kennis gesteld van het oordeel. Klager en beklaagde ontvangen het advies van de commissie alsmede het definitieve rapport van bevindingen.

- De decaan kan besluiten om geanonimiseerde informatie uit de klachtenprocedure te delen met het faculteitsbestuur. Het doel hiervan om uit te wisselen over casuïstiek t.b.v. de hieruit te leren lessen. In de praktijk levert dit geen problemen op.

6.3 Klager, beklagde en eventuele andere als zodanig door de commissie erkende belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het bericht van het CvB aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) verzoeken advies uit te brengen over het besluit van het CvB, voor zover dit de schending van de wetenschappelijke integriteit betreft. De commissie zendt desgevraagd terstond alle op de klacht betrekking hebbende stukken in afschrift aan het LOWI.

Aan deze bepaling is de zinsnede “[...] en eventuele andere als zodanig belanghebbenden” toegevoegd, in overeenstemming met het model. Reglement LOWI 2018 wordt op dit punt eveneens afgestemd op het model.

6.4 Het verzoek aan het LOWI tot het uitbrengen van advies heeft schorsende werking. Als niet binnen de onder 6.3 genoemde termijn het advies van het LOWI is gevraagd dan wordt het voorlopige CvB besluit definitief.

6.5 Indien het advies van het LOWI is gevraagd, betreft het CvB het advies van het LOWI in zijn definitieve besluit.

In de nieuwe bepaling 6.4 is een belangrijke herziening verwerkt ten opzichte van het oude artikel 6d)³², waarin expliciet werd geregeld dat een LOWI advies geen schorsende werking heeft. Daarnaast wordt nu in de nieuwe bepaling 6.5 vastgelegd dat het CvB het advies van het LOWI in zijn definitieve besluit betreft. Dit is in lijn met het bepaalde in het model.³³

In de praktijk blijkt dat het CvB rekening houdt met een LOWI-advies alvorens het zijn tweede besluit vaststelt. Hiermee wordt in acht genomen dat ondanks dat het LOWI een adviesorgaan is, en geen beroepsorgaan, de LOWI-adviezen een ‘check’ bieden voor alle betrokken partijen. Om te voorkomen dat er gedurende een lopende LOWI-procedure maatregelen worden uitgevoerd die niet in lijn blijken te zijn met een achteraf te herzien besluit, is het wenselijk om aan een LOWI-procedure schorsende werking toe te kennen.

De Klachtenregeling gaat uit van een systematiek waarin sprake is van een voorlopig respectievelijk definitief CvB besluit. Deze systematiek vervangt de oude gang van zaken waarin er sprake was van een eerste respectievelijk tweede CvB besluit.

7. Bescherming van betrokkenen

Het indienen van een klacht ingevolge deze regeling kan voor de klager tot generlei nadeel leiden, direct of indirect, tenzij de klager niet te goeder trouw heeft gehandeld. Op de klager is de klokkenluidersregeling van de VU of Amsterdam UMC van toepassing. Hetzelfde geldt voor getuigen, deskundigen vertrouwenspersonen of commissieleden. Het CvB ziet hier naar beste kunnen op toe.

³² Oude artikel 6d) Het verzoek aan het LOWI tot het uitbrengen van advies heeft niet van rechtswege schorsende werking. Het CvB kan, op eigen initiatief of op verzoek van beklagde(n), besluiten dat het een eventueel opgelegde maatregel opschort tot het advies is uitgebracht.

³³ Model 5.4 Als het advies van het LOWI is gevraagd, betreft het bestuur het advies van het LOWI in zijn definitieve oordeel.

Dit artikel is overgenomen uit de oude klachtenregeling. De CWI heeft ervoor gekozen om deze bepaling te houden en hierin niet artikel 6 uit het model³⁴ te volgen. De redenering hierachter is dat artikel 7 breder beschermingskader biedt.

In de praktijk komen klagers meestal van buiten de instelling. Het model lijkt de klager in de loopbaan niet te willen laten beperken op de instelling, maar dat komt zelden voor. Op deze situatie is de klokkenluidersregeling van toepassing. Iets dat bovendien wel van belang is, is dat als een klager niet te goeder trouw heeft gehandeld er een klacht tegen hem kan worden ingediend.

Daarnaast wil het ontbreken van de beklagde in dit artikel niet zeggen dat er van bescherming van beklagde geen sprake is. Deze bescherming wordt immers door de gehele klachtenregeling geborgd d.m.v. geheimhouding. Echter kan het indienen van een klacht voor een beklagde wel tot nadeel leiden, namelijk het treffen van een maatregel.

8. BETROKKENHEID FACULTEIT DER GENEESKUNDE

8.1 Indien de klager en/of de beklagde een medewerker of student is van de Faculteit der Geneeskunde wordt bij de toepassing van deze regeling daar waar handelen en besluiten aan het CvB worden opgedragen, door het CvB en de RvB in gezamenlijkheid gehandeld.

Het is juridisch gezien de juiste route om het CvB met de RvB in gezamenlijkheid te laten handelen indien de klager en/of de beklagde een medewerker of student is van de Faculteit der Geneeskunde. De RvB is in dergelijke gevallen verantwoordelijk voor een beslissing omtrent eventuele organisatorische en/of arbeidsrechtelijke consequenties. De academische verantwoordelijkheid ligt bij het CvB. Dit is in lijn met de toelichting op bepaling 2.4 (hierboven).

8.2 Indien een verzoek onder 2.3 het Amsterdam UMC betreft dan kan de RvB dit zelfstandig bij de CWI indienen. Voorafgaand aan een dergelijk verzoek vindt hierover overleg plaats tussen de RvB, het CvB en de CWI.

Deze bepaling regelt de situatie waarin een verzoek tot onderzoek zonder klacht vanuit het Amsterdam UMC afkomstig is. De positie van de Faculteit der Geneeskunde wijkt af van die van de andere faculteiten, omdat zij onderdeel uitmaakt van het Amsterdam UMC. Bovendien kan Amsterdam UMC in de media worden geduid als een op zichzelf staande entiteit.

Voorgaande leidt ertoe dat de RvB zelfstandig een verzoek tot onderzoek zonder klacht moet kunnen doen bij de CWI. Voorafgaand aan een dergelijk verzoek vindt hierover overleg plaats tussen de RvB, het CvB en de CWI.

Besluitvorming die volgt op een CWI-adviesrapport naar aanleiding van een verzoek van het RvB tot onderzoek zonder klacht vindt in gezamenlijkheid met het CvB plaats. Dit is in lijn met bepaling 8.1 (hierboven).

³⁴ Model 6: Het bestuur van de instelling zorgt dat de rechten van klager en beklagde worden beschermd en dat zij in hun loopbaanperspectieven of anderszins geen onnodig nadeel ondervinden. Hetzelfde geldt voor eventuele andere belanghebbenden, getuigen, deskundigen, de vertrouwenspersonen of de commissieleden.

9. VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS EN PRIVACY VAN BETROKKENEN

Sinds 25 mei 2018 geldt in de hele EU dezelfde privacywetgeving: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). In lijn met deze wetgeving is de privacyverklaring uit bijlage A in de Klachtenregeling opgesteld.

10. SLOTBEPALINGEN

10.3 Zolang Amsterdam UMC nog niet als zelfstandige juridische entiteit bestaat wordt in deze regeling voor 'Amsterdam UMC' gelezen 'VUmc.'

Deze overgangsbepaling regelt de aanloop naar de voltooiing van de eerste fase van de juridische fusie van Amsterdam UMC. Na afronding van deze fase wordt ten aanzien van de naamgeving beoogd dat 'VUmc' niet langer de te hanteren term is.